

УДК 005:378.147:619

М.І. ЦВІЛІХОВСЬКИЙ, докт. біол. наук, професор, академік НААН України
В.Б. ДУХНИЦЬКИЙ, докт. вет. наук, професор
В.К. КОСТЮК, докт. вет. наук, професор
 Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ

СТРУКТУРА Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Висвітлено загальносвітові тенденції щодо підготовки фахівців ветеринарної медицини й ринок праці лікарів ветмедичини в Україні на сучасному етапі. Описано структуру й організаційно-методичні засади підготовки лікарів ветмедичини, наведено приклади адресного забезпечення робочих місць висококваліфікованими кадрами.

Швидкий розвиток науки, ріст наукових досягнень і накопичення досвіду поколінь, вільний доступ до світових джерел інформації за існуючої донедавна системи підготовки фахівців різних галузей знань в університетах країн світу вже в 1990–1998 рр. стали причиною відставання рівня їхніх знань і умінь від суми знань людства в півтора разу, а в 2004–2008 рр. – утричі.

Сьогодні людство подвоює свої знання щороку, а до 2020 р., згідно з прогнозом, це відбуватиметься кожні 72 доби (табл. 1). Цьому сприяє розвиток інформаційних технологій, оргтехніки, міжнародної комп'ютерної мережі, навчально-методичного й матеріально-технічного забезпечення університетів тощо.

А це означає, що збереження традиційної довготривалої безперервної підготовки фахівців ветмедичини за освітньо-кваліфікаційним рівнем (ОКР) «Спеціаліст» терміном 5,5 року за консервативними навчальними планами, як це було раніше, зумовило б відставання знань і умінь такого фахівця від потреб ринку праці в 2020 р. у 28 (!) разів.

Зазначені фактори, а також необхідність забезпечення ринку праці висококваліфікованими й конкурентоспроможними фахівцями ветмедичини стали могутнім поштовхом до реформування системи їх освіти.

За часи незалежності України ринок праці лікарів ветмедичини зазнав значних змін. При цьому традиційне насичення його такими лікарями широкого профілю, як це було раніше,

більш ніж на порядок зменшилось. Нині ринок праці потребує лікарів ветмедичини, які фахово підготовлені за окремими спеціалізаціями й спеціальностями: ветеринарна медицина продуктивних тварин; ветеринарна медицина дрібних домашніх тварин; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна фармація; лабораторна діагностика хвороб тварин; ветеринарна біотехнологія тощо (рис. 1).

Сьогодні в Україні працює близько 30 тис. фахівців ветмедичини, з яких 50% зайняті у сфері лікування продуктивних і дрібних домашніх тварин, 14% – лабораторній діагностиці хвороб тварин, 17% – ветеринарно-санітарній експертизі, управлінні, Збройних силах, митній службі, ветеринарній міліції, 11% – у ветеринарній фармації та реалізації ветеринарних препаратів, 2% забезпечують виконання заходів з ветеринарної санітарії та гігієни виробничих процесів (дезінфекція, дезінсекція, дератизація) (табл. 2–3).

Натомість науково-дослідні установи системи НАН, НААН і інших академій України, вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації, державні науково-контрольні інститути Мінагрополітики й продовольства України, Українська лабораторія якості й безпеки продукції АПК для поповнення свого кадрового потенціалу потребують лікарів ветмедичини – дослідників (табл. 4). Зазначимо, що у сфері ветеринарної освіти й науки в Україні працює лише близько 5,5% таких фахівців, що майже вчетверо менше, ніж у Німеччині.

Такі зміни на ринку праці зумовили реформування підготовки фахівців

Таблиця 1 – Загальносвітові тенденції щодо подвоєння суми знань людством

Період	Термін подвоєння суми знань людством
1750–1900 рр.	150 років
1900–1950 рр.	50 років
1950–1965 рр.	15 років
1965–1990 рр.	Кожні 5 років
1990–1998 рр.	Кожні 4 роки
1998–2004 рр.	Кожні 3 роки
2004–2010 рр.	Кожні 2 роки
Прогноз на 2011–2015 рр.	Щороку
Прогноз на 2020 р.	Кожні 72 доби

Рис. 1. Ринок праці лікарів ветеринарної медицини в Україні на сучасному етапі

Таблиця 2 – Державна служба ветеринарної медицини України

Установа	Кількість фахівців
Головні управління ветеринарної медицини в м. Києві, Севастополі, АР Крим, областях	441
Управління ветеринарної медицини в районах	1955
Управління ветеринарної медицини в містах	424
Усього	2820
Обласні та в АР Крим державні лікарні ветеринарної медицини	155
Районні державні лікарні ветеринарної медицини	8768
Міські державні лікарні ветеринарної медицини	2716
Усього	11 639
Обласні державні лабораторії ветеринарної медицини	1259
Районні і міжрайонні державні лабораторії ветеринарної медицини	2288
Усього	3547
Регіональна митна служба ветеринарної медицини	1101
Ветеринарна міліція	205
Збройні сили України	30
Усього	1336
Усього в установах державної служби ветеринарної медицини України	19 342

Таблиця 3 – Приватна ветеринарна практика (ліцензіати)

Приватна ветеринарна практика (ліцензіати)	Кількість фахівців
Лікарі ветеринарної медицини клінік	4419
Реалізація ветеринарних препаратів	2819
Дезінфекція, дезінсекція, дератизація	521
Усього лікарів ветеринарної медицини, які здійснюють приватну ветеринарну практику в Україні	7759

Таблиця 4 – Науковий потенціал фахівців ветеринарної медицини в Україні

Установи	Загальна кількість	У тому числі	
		доктори наук	кандидати наук
Вищі навчальні заклади	908	109	549
Інститути НААН України	431	43	205
Науково-дослідні контрольні інститути Мінагрополітики і продовольства України	152	12	39
Науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи	23	1	6
Українська лабораторія якості й безпеки продукції АПК	48	3	15
Установи державної служби ветеринарної медицини України	20	4	25
Усього	1591	172	839

ветеринарної медицини у вищих навчальних закладах України III–IV рівня акредитації. Згідно з постановою Кабміну України від 23 грудня 2006 р. № 1719 «Ветеринарію» виділено в самостійну галузь знань із шифром 1101. Починаючи з 2008 р. це передбачає перехід від підготовки лікаря ветеринарної медицини ОКР «Спеціаліст» на двоступеневу систему освіти, а саме: підготовку молодшого лікаря ветеринарної медицини ОКР «Бакалавр» та лікаря ветеринарної медицини ОКР «Магістр» (рис. 2).

Зазначимо, що за результатом моніторингу ринку праці лікаря ветеринарної медицини ОКР «Магістр» в Україні щорічна потреба в таких фахівцях становить 820 осіб, у т. ч. за окремими спеціальностями магістратури на 2013–2018 рр.:

- ветеринарна медицина (за видами) – 550 (67%);
- лабораторна діагностика хвороб тварин – 110 (13,6%);
- ветсанекспертиза, якість та безпека продукції тваринництва – 100 (12,2%);
- ветеринарна фармація – 25 (3,0%);
- ветеринарна гігієна та санітарія – 25 (3,0%);
- ветеринарна біотехнологія – 10 (1,2%).

Розроблена на цей час стратегія дозволяє в повному обсязі забезпечити ґрунтовну базову підготовку студента при здобутті ним фаху молодшого лікаря ветеринарної медицини ОКР «Бакалавр» (4 роки – для випускників загальноосвітньої та середньої школи і 3 роки – для випускників технікумів і коледжів), а також обрати привабливу для себе спеціальність лікаря ветеринарної медицини ОКР «Магістр» (2 роки) виробничого або дослідницького спрямування (див. рис. 2).

Бакалаврська підготовка фахівців ветеринарної медицини включає традиційні дисципліни природничої, фундаментальної та професійно-практичної підготовки, має затверджений галузевий стандарт вищої освіти й кваліфікаційну характеристику молодшого лікаря ветеринарної медицини. У той же час бакалаврат потребує підготовки нових програм з нормативних дисциплін, написання й видання нових підручників і навчальних посібників з дисциплін вибіркової частини навчального плану (вибір ВНЗ і вибір студента), для чого необхідно формування авторських колективів із фахівців-професіоналів різ-

них вищих навчальних закладів, факультетів, кафедр, науково-дослідних інститутів, лабораторій тощо.

З іншого боку, магістратура потребує розроблення й затвердження галузевого стандарту вищої освіти з підготовки лікаря ветеринарної медицини освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» та кваліфікаційних характеристик для лікаря ветеринарної медицини спеціальностей магістратури виробничого й дослідницького спрямування, затверджених постановою Кабміну України від 27.08.2010 р. № 789 (див. рис. 2).

Крім того, магістерська програма й навчальний план кожної спеціальності вимагають розроблення окремих навчальних планів з наповненням їх новими дисциплінами, що виключають дублювання таких у навчальних планах базової підготовки фельдшера й молодшого лікаря ветеринарної медицини. Опанування цих дисциплін має на меті поглибити знання, а практичне їх застосування – максимально забезпечити практичні навички за обраною спеціальністю магістратури.

Організаційно-методичні засади навчання студентів як ОКР «Бакалавр»,

Постанова КМ України № 1719 від 13 грудня 2006 р				Постанова КМ України № 787 від 27 серпня 2010 р.	
Шифр галузі	Найменування галузі	Напрямок підготовки	БАКАЛАВР 6.110101	МАГІСТР 8.1101010 ... Лікар ветеринарної медицини	
1101	ВЕТЕРИНАРІЯ	Ветеринарна медицина	Молодший лікар ветеринарної медицини	<p>ВИРОБНИЧЕ СПРЯМУВАННЯ</p> <ul style="list-style-type: none"> → ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА (за видами) → ВЕТСАНЕКСПЕРТИЗА, ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕКА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИНИЦТВА → ВЕТЕРИНАРНА ГІГІЄНА ТА САНІТАРІЯ → ВЕТЕРИНАРНА ФАРМАЦІЯ → ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ТВАРИН → ВЕТЕРИНАРНА БІОТЕХНОЛОГІЯ <p>ДОСЛІДНИЦЬКЕ СПРЯМУВАННЯ</p> <p>За науковою тематикою відповідної кафедри, при якій відкрито аспірантуру</p>	
Терміни навчання		Молодший спеціаліст 3 (4)	Бакалавр 4 роки 3 роки	МАГІСТР – 2 роки	
Ринок праці ~ 400 осіб				<p>1801 СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Якість, стандартизація та сертифікація - Інтелектуальна власність - Управління інноваційною діяльністю - Управління проектами - Управління фінансово-економічною безпекою - Консолідована інформація - Бізнес-адміністрування - Економіка довкілля і природних ресурсів - Адміністративний менеджмент - Медіа-комунікації - Управління навчальним закладом (за типом) - Педагогіка вищої школи - Освітні вимірювання - Судова експертиза - Дорадництво - Екологічна політика і право - Високі технології 	

Рис. 2. Структура підготовки фахівців ветеринарної медицини в Україні за галуззю знань «Ветеринарія»

так і ОКР «Магістр» вимагають чіткої, науково обґрунтованої навчальної системи з дидактичного та методично оформленого навчального матеріалу з ветеринарних дисциплін.

Крім того, освітньо-професійна програма підготовки фахівця ветмедицини повинна мати чіткий перелік нормативних і вибіркового навчальних дисциплін і відповідні форми контролю знань, умінь і навичок студентів ОКР «Бакалавр» і ОКР «Магістр».

Структурно-логічна схема підготовки фахівця ветмедицини має науково-методично обґрунтувати реалізацію освітньо-професійної програми його підготовки за ОКР «Бакалавр» і ОКР

«Магістр», включаючи навчально-методичний комплекс дисциплін.

Така схема навчання з дидактичним і методичним оформленням навчального матеріалу дає чітку відповідь на основні запитання: «як навчити?», «яким чином організувати процес навчання?», «за допомогою яких методів, прийомів готуватимемо фахівців ОКР «Бакалавр» чи ОКР «Магістр»?». Найкращий кінцевий результат – фахівець-професіонал – можна отримати при розумінні й використанні в навчальному процесі елементів особистісно орієнтованого, інтегрованого спеціального та асоціативно-рефлекторного навчання.

Так, наприклад, при обранні після бакалаврату спеціальності в магістратурі «Ветеринарна медицина (за видами)» в навчальному плані визначальними для формування лікаря ветмедицини у процесі його підготовки є такі дисципліни, як «Ветеринарна кардіологія та пульмонологія», «Ветеринарна гастроентерологія та гепатологія», «Ветеринарна клінічна дієтологія», «Ветеринарна гематологія та імунопатологія», «Інтенсивна терапія та реанімація тварин», «Ветеринарна травматологія та ортопедія», «Ветеринарна стоматологія», «Функціональна морфологія репродуктивної системи тварин», «Ветеринарний сервіс та організація приватної

ветеринарної практики», «Організація ветеринарного сервісу на сільських територіях», «Ветеринарна медицина надзвичайних ситуацій (катастроф)», «Геоінформаційні системи у ветеринарній медицині» тощо, що потребує розроблення необхідного програмного, навчально-методичного й матеріально-технічного забезпечення.

При обранні після бакалаврату спеціальності в магістратурі «Ветеринарна фармація» у навчальному плані підготовки лікаря ветмедичини передбачено такі дисципліни: «Фармацевтична хімія», «Фармакогнозія», «Аптечна технологія виготовлення ліків», «Організація аптечної справи», «Системи GMP, GDP, GCP у фармації», «Виробництво та розробка лікарських засобів» тощо, що також вимагає наявності відповідного кадрового потенціалу, програмного, навчально-методичного й матеріально-технічного забезпечення.

Інші спеціальності магістратури (ветеринарно-санітарна експертиза, якість та безпека продукції тваринництва; ветеринарна гігієна та санітарія; лабораторна діагностика хвороб тварин; ветеринарна біотехнологія) також мають конкретні дисципліни навчального плану, реалізація яких потребує відповідного науково-педагогічного потенціалу, навчально-методичного й матеріально-технічного їх забезпечення.

Сформований на сьогодні в Україні підхід дає можливість здійснювати цілеспрямовану підготовку висококваліфікованих фахівців ветмедичини з гарантованим їх працевлаштуванням на ринку праці.

Тих, хто обере в магістратурі спеціальність виробничого спрямування «Ветеринарна фармація» чи «Ветеринарна біотехнологія», чекають фармакологічні підприємства, біофабрики, організації системи «Укрзооветпромстач» і ветеринарні аптеки.

Так, лікар ветмедичини ОКР «Магістр» – фахівець з лікування продуктивних тварин на ринку праці має широкий спектр вибору робочих місць у державних, колективних і приватних сільськогосподарських підприємствах, на тваринницьких комплексах, кінних заводах, фермах та іподромах, птахофабриках, у рибгоспах, інкубаторах, у відомчій службі ветмедичини, службі ветмедичини Міноборони і МВС, може працювати лікарем ветмедичини заповідника чи лісгоспу.

Натомість лікар ветмедичини ОКР «Магістр» – фахівець з лікування дрібних домашніх та екзотичних тварин може працювати у ветеринарних клініках дрібних тварин, зоопарках, дельфінаріях, віваріях, здійснювати ветеринарне забезпечення кінологічних організацій (прикордонна служба, МНС, МВС), звірогосподарств і кролеферм.

Лікар ветмедичини з ветеринарно-санітарної експертизи та гігієни продукції тваринництва ОКР «Магістр» може здійснювати ветеринарну інспекцію, працювати на посадах офіційного лікаря ветмедичини м'ясо- і молокопереробних підприємств, рибокомбінатів, холодокомбінатів, у лабораторіях ветсанекспертизи ринків, деззагонах, забезпечувати ветеринарний нагляд у супермаркетах тощо.

Лікар ветмедичини з лабораторної діагностики хвороб тварин ОКР «Магістр» має широкий вибір робочих місць у Державному науково-дослідному інституті з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, державних обласних і районних лабораторіях ветмедичини, в Українській лабораторії якості та безпеки продукції АПК, на посадах лікаря ветмедичини – біохіміка, серолога, бактеріолога, вірусолога, хіміка-токсиколога, патоморфолога та радіолога.

Тих, хто обере в магістратурі спеціальність виробничого спрямування «Ветеринарна фармація» чи «Ветеринарна біотехнологія», чекають фармакологічні підприємства, біофабрики, організації системи «Укрзооветпромстач» і ветеринарні аптеки.

Найбільш обдаровані випускники бакалаврату мають можливість обирати дослідницьку магістратуру з перспективою аспірантури і здобуття наукового ступеня кандидата та доктора наук і працевлаштування в науково-дослідних установах систем НАН, НААН та інших академій України, вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації, державних науково-контрольних інститутах Мінагрополітики і продовольства України, Українській лабораторії якості і безпеки продукції АПК.

Зазначимо, що система реалізації ступеневої підготовки фахівців ветмедичини галузі знань «Ветеринарія» чітко узгоджується з концепцією післядипломної освіти лікарів ветмедичини і забезпеченням принципу безперервності освіти в рамках світових критеріїв «Навчання впродовж усього життя». Вона передбачає одержання нових знань і умінь у процесі виробничої діяльності лікаря ветмедичини ОКР «Магістр» за обраною спеціальністю або ж його ефективну перекваліфікацію при зміні кон'юнктури на ринку праці.

Ще донедавна важко було уявити, щоб, навчаючись на факультеті ветмедичини, окрім професії лікаря ветмедичини, можна було б отримати диплом магістра з інших спеціальностей. Тепер це реальність, і після бакалаврату напряму підготовки «Ветеринарна медицина» необхідно продовжити навчання протягом 1,5 року в магістратурі за галуззю знань «Специфічні категорії» (див. рис. 2).

Так, наприклад, диплом магістра за новою спеціальністю «Якість, стандартизація та сертифікація», яку вперше відкрито лише кілька років тому в НУБіП України, дає можливість фахівцю зайняти на ринку праці посади керівника з якості на м'ясо-, молоко та рибопереробних підприємствах, а також керівника відділу з якості супермаркету, торговельної бази та холодильників.

Ті ж, хто обере інші спеціальності специфічних категорій, наприклад «Державне управління», «Адміністративний менеджмент» тощо, на ринку пра-

ці можуть претендувати на відповідні посади в Держветфітослужбі України, обласних, районних і міських управліннях ветмедицини, органах управління державного, обласного, районного чи місцевого самоврядування.

Спрямування магістратури «Педагогіка вищої школи» дасть можливість випускникові проявити себе на ринку праці у ролі педагога – викладача ветеринарних дисциплін у профільних коледжах.

Таким чином, представлена структура ринку праці й методологічні застави підготовки фахівців ветмедицини дають можливість здійснювати адресне забезпечення робочих місць висококваліфікованими кадрами, що відповідає загальноєвропейським і світовим принципам вирішення цього питання.

СПИСОК

ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Берега В.І.** Використання методологічних знань в процесі навчання ветеринарним дисциплінам (методична розробка) // В.І. Берега, М.І. Цвіліховський. – К.: Вид. центр НУБіП України, 2010. – 24 с.
2. **Берега В.І.** Дидактичні принципи та інноваційно-технологічні засоби при навчанні студентів магістратури з дисциплін ветеринарної медицини (методичні вказівки) / В.І. Берега, Т.В. Немова, М.І. Цвіліховський. – К.: Вид. центр НУБіП України, 2011. – 24 с.
3. **Берега В.І.** Зміна методологічних орієнтирів у сучасній підготовці магістра ветеринарної медицини (методичні вказівки) / В.І. Берега, Т.В. Немова, М.І. Цвіліховський. – К.: Вид. центр. НУБіП України, 2011. – 22 с.
4. **Берега В.І.** Методика навчання ветеринарних дисциплін: Навчальний посібник / В.І. Берега, Л.Л. Білан, М.І. Цвіліховський. – К.: Арістей, 2010. – 168 с.
5. **Берега В.І.** Організаційно-методичні основи та методологічні особливості теоретичної підготовки магістрів з дисциплін ветеринарної медицини (методичні вказівки) / В.І. Берега, Т.В. Немова, М.І. Цвіліховський. – К.: Вид. центр. НУБіП України, 2011. – 22 с.
6. **Берега В.І.** Організація самостійної роботи та методика виконання індивідуальних занять студентами магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина» (методичні вказівки) / В.І. Берега, Т.В. Немова, Т.А. Палюх, М.І. Цвіліховський. – К.: Вид. центр. НУБіП України, 2011. – 18 с.
7. **Вербицький П.І.** Концепція післядипломної освіти лікарів ветеринарної медицини України / П.І. Вербицький, М.І. Маковський, М.І. Цвіліховський [та ін.] // Наука і методика. – 2004. – № 2. – С. 40–44.
8. **Іщенко Т.Д.** Ветеринарна освіта в Україні: сучасний стан і перспективи / Т.Д. Іщенко, М.І. Цвіліховський, І.І. Антонік // Наук. вісник ветеринарної медицини: 36. наук. праць Білоцерківського НАУ. – 2010. – Вип. 6 (79). – С. 5–9.
9. **Пацюк М.** Післядипломне навчання: вчитися, щоб працювати / М. Пацюк, М. Цвіліховський, Г. Щуревич // Здоров'я тварин і ліки. – 2009. – № 1 (86). – С. 6–7.
10. **Цвилюховський Н.І.** Современная система ветеринарного образования Украины / Н.И. Цвилюховский, О.Е. Галатюк, В.Л. Бегас // Ветеринарная медицина. Современные проблемы и перспективы развития. – Саратов: Изд-во Саратовского АГУ, 2010. – С. 445–449.
11. **Цвіліховський М.І.** Аналіз навчального процесу на факультетах ветеринарної медицини України в порівняльному аспекті з європейськими вимогами / М.І. Цвіліховський, В.Й. Любецький // Наука і методика. – 2004. – № 2. – С. 33–39.
12. **Цвіліховський М.І.** До узгодження навчальних планів підготовки фахівця ветеринарної медицини / М.І. Цвіліховський, О.Ф. Петренко, В.С. Січкач // Наука і методика. – 2004. – № 2. – С. 45–48.
13. **Цвіліховський М.І.** Кредитно-модульна система навчання та оцінка знань студентів із дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин» / М.І. Цвіліховський, С.І. Голопура, О.М. Якимчук // Наука і методика. – 2006. – Вип. 7. – С. 20–26.
14. **Цвіліховський М.І.** Реалізація концепції магістерської підготовки фахівців ветеринарної медицини в Національному університеті біоресурсів і природокористування України / М.І. Цвіліховський. – Наук. вісник НУБіП України. – 2010. – Вип. 151. – Ч. 2. – С. 392–398.
15. **Цвіліховський М.І.** Реформування ветеринарно-медичної освіти в Україні у контексті Болонської угоди / М.І. Цвіліховський // Ветеринарна медицина України. – 2008. – № 8. – С. 13–15.
16. **Цвіліховський М.І.** Стратегічні та методичні підходи до забезпечення якісної підготовки фахівців ветеринарної медицини в Україні у контексті нових європейських та світових вимог / М.І. Цвіліховський // Стан та перспективи забезпечення якісної підготовки фахівців вет. медицини в умовах реформування ветер. служби та приєднання до Болонської угоди: Матеріали 3-ї Всеукр. наради-семінару зав. кафедр та провідних викладачів ф-тів вет. медицини аграрних ВНЗ III–IV рівнів акредитації. – Біла Церква, БЦДАУ, 30–31 травня 2007 р. – С. 3–7.
17. **Цвіліховський М.І.** Сучасний стан і перспективи ветеринарної освіти в Україні / М.І. Цвіліховський, Д.А. Засєкін // 36. наук. праць Вінницького НАУ. – 2011. – Вип. 8 (48). – С. 281–284.
18. **Цвіліховський М.І.** Роль проекту TEMPUS «Розвиток системи забезпечення якості в українських університетах (DASAU)» в забезпеченні якості освіти в ННІ ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва НАУ / М.І. Цвіліховський, В.В. Столюк // Розвиток системи забезпечення якості в українських університетах (DASAU): Матеріали конференції, 26–28 вересня 2006 р. – К., 2006. – С. 54–61.

Одержано 27.03.2013

Структура и принципы подготовки специалистов ветеринарной медицины в Украине на современном этапе. Н.И. Цвилюховский, В.Б. Духницкий, В.К. Костюк

Показаны общие мировые тенденции подготовки специалистов ветмедицины и рынок труда врачей ветмедицины в Украине на современном этапе. Описана структура и организационно-методические принципы подготовки врачей ветмедицины, приведены примеры адресного обеспечения рабочих мест высококвалифицированными кадрами.

The structure and principles of training of veterinary medicine in Ukraine at present. M.I. Tsvilihovsky, V.B. Duhnitsky, V.K. Kostyuk

General world trends concerning the process of training specialists in veterinary medicine and the market of veterinary medicine labor in Ukraine at the present stage are shown. The structure and organizational and methodical principles of training veterinary medicine doctors are described; some examples of targeted job security for highly professional personnel are given. ○